

יחי המלך

קונטרס שבועי בענייני גאולה ומשיח

משיחות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א מליובאוויטש

גליון תתקנו
שבת חוה"מ סוכות ה'תשע"ג

יוצא לאור על-ידי

תלמידי ה'קבוצה', 'חיילי בית דוד' - בית משיח 770

במסגרת אגודת חסידי חב"ד באה"ק, תחת נשיאות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

שישים ושתיים שנה לנשיאות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א וק"י שנה להולדתו

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

מוקדש

לכ"ק אדמו"ר שליט"א

מלך המשיח

מהרה יגלה אכ"ר

לעילוי נשמת

הרה"ת ר' רחמים ב"ר יואב ע"ה

אנטיאן

נפטר בדמי ימיו - בליל שמע"צ ה'תשס"ב

ת. נ. צ. ב. ה.

נדפס לעילוי נשמת ר' אפרים יונה ב"ר אורי אהרן יואל ז"ל זיסק

ולע"נ ר' אורי אהרן יואל ב"ר יוסף ארי' לייב ז"ל ופאולין רות ב"ר יצחק ע"ה

ולע"נ ר' יוסף ארי' לייב ב"ר משה באר ז"ל מרת חשא ב"ר נטע אורי הכהן ע"ה

ולע"נ ר' מאיר ב"ר צבי ע"ה ולע"נ יוסף ב"ר ארי' ע"ה

ו"הקיצו ורננו שוכני עפר" והם בתוכם, ולזכות כל משפחותיהם שיחיו - לשפע ברכות עד בלי די

בילדותי שכרו עבורי מלמד מיוחד (מתחלה איש אחר, ואח"כ ר' יצחק גרשון איטסאן) ללמוד עמו שעה א' בכל יום בספר יהושע עד ד"ה. כ"ק אאמו"ר הי' אומר בכל יום אחר התפלה, ג' קאפיטלעך תנ"ך, על הסדר וגם חמשה חומשי תורה בכלל – וזה לא הי' נוגע להפרשה חומש עם רש"י שלמד בכל יום, כן הי' לומד אחר התפלה פרק א' משניות.

לד. (הרש"ג שאל אם המהר"ש נ"ע הי' מנגן ובעל קורא, והשיב כ"ק אד"ש:) כן, והי' זמן שקרא בתורה וגם המגילה והי' לו בזה ניגון מיוחד (בקריאת המגילה), וכן הצ"צ הי' בעל קורא והי' מדייק מאוד שיקראו הטעמים בדיוק גדול. ופעם אחת צויה להבעל קורא שטעה באיזה טעם שיאמר עוד הפעם הגם שהי' צ"ל עוד הפעם ה"שם". אדמו"ר האמצעי לא הי' בעל קורא. (ושאל הרמ"ש אם אמת הדבר שאומרים בין החסידים שאדמו"ר האמצעי בכלל לא עלה לתורה רק פעם אחת בשנה בשמח"ת עם כל הנערים ואמר הטעם ע"ז שיש לו בושה מהספר תורה, וענה כ"ק אד"ש:) כן, אבל זה הי' אחר פטירת אדמו"ר הזקן ובחיי אדמו"ר הזקן עלה לתורה כרגיל.

כ"ק אדמו"ר הזקן הי' ג"כ קורא בתורה ועמד תמיד מימין הס"ת (הצ"צ עמד משמאל הס"ת כמנהגנו) וטליתו על ראשו עד עיניו וכשקראו את מי להתורה, הי' מנב' טליתו ומביט בפני העולה, איז ניט אלע האָבן נאָכדעם געקאָנט מאַכען די ברכה מפחד וכו'.

לה. דער צ"צ האָט אַמאָל געליינט פ' בראשית, האָט ער געזאָגט והארץ היתה תוהו ובוהו, ובהו [= הבי"ת קמוצה], ובהו [= הבי"ת קבוצה], ובהו [הבי"ת והה"א בחיריק]. ואמר ע"ז כ"ק מוהר"ש נ"ע, אָט דאָס איז אַ בעל קורא.

לו. דער אַלטער רבי האָט אויסגעלערענט דעם רב"ש נ"ע² בהיותו בן ח' שנים אַלע תנועות וניגוני הקריאה בתורה, הפטרה, מגילה ונוסחאי התפלה הנק' "סקאַרבאָוע" ותמיד הי' הרב"ש נ"ע מצטער על תנועה א' בתפלה שלימד אותו אדמו"ר הזקן נ"ע שהי' משיר הלויים במקדש ושכח איזה תנועה.

(1) ראה ג"כ לקו"ד כ"ה שבת צ"ו אות ה-ו.

(2) ראה לקו"ד כרך ב' (רל, ב). כרך ג' (תלה, א ואילך).

מוקדש לעילוי נשמת ר' יהודה ב"ר צבי הירש ע"ה סטראל - נפטר ביום כ"ז אלול

ולע"נ זוגתו טשרנא גיטל בת ר' יעקב ע"ה - נפטרה ביום ה' טבת

יה"ר שתיכף ומיד יקיים היעוד "הקיצו ורגנו שוכני עפר" והם בתוכם, בגאולה האמיתית והשלימה

נדבת בנם - יבלחט"א - הרה"ח שמואל סטראל ומשפ' שיחיו

מוקדש לעילוי נשמת

הרה"ג הרה"ח ר' חיים משה יהודה בהר"ר ירמיהו הכהן ולאח"כ ע"ה בלוי

מו"ל כת"י הראשונים, רב בית כנסת ומנהיג רוחני במשך יובל שנים, וזיכה אלפים במצוות תפילין ומזוזה נפטר ג' אייר ה'תשס"ג, לסדר "אמור אל הכהנים"

ולע"נ זוגתו הרבנית חנה חיי' הנה בת ר' מאיר שמריהו ורחל - נפטרה י"ג כסלו ה'תשמ"ג

יה"ר שתיכף ומיד יקיים היעוד "הקיצו ורגנו שוכני עפר" והם בתוכם, בגאולה האמיתית והשלימה

בעקבתא דמשיחא יוצאים להתקפה!

מוכרחים לצאת במלחמת תנופה - להכנס אל הצד שכנגד, ושמה להביא את ה"נר מצוה ותורה אור" פעם אחר פעם ● ישנה שיטה בדוקה ומנוסה - "נערים פני זקנים ילבינו": לא להתחשב בשיטה שהיתה נהוגה עד עתה, שהיו סגורים בד' אמות ועליהם הגנו, אלא צריך להיות "בת קמה באמה וכלה בחמותה" ● יש לדעת שהצעיר הי' לאלף, שלא יעשו שום חשבונות כמה חיילים יש להם וכמה חיילים יש לשונא, ושלא יעשו חשבון של טכסיסי המלחמה כפי שהי' פעם במלחמת הגנה, אלא צריך לזרוק את עצמו במלחמת תנופה עם מסירות נפש, ואזי מובטחים שדין נצח ● משיחת אור ליום ג' דחול-המועד סוכות, שמחת בית השואבה ה'תשי"ז - בלתי מוגה תרגום חפשי ללה"ק, ע"פ סרט ההקלטה - בעריכת מערכת "יחי המלך"

חלש, זמן טוב יותר וזמן גרוע יותר. אזי כאשר השונא מתקיף, הוא בוחר לעצמו את הזמן הכי טוב עבורו ואת הצד החזק שלו, ואצל האויב הוא בוחר את הצד החלש, "הנחשלים אחריו". משא"כ כאשר יוצאים במלחמת תנופה, אזי אפשר לבחור בעצמו את הצד החזק ואצל השונא את הצד החלש.

(ב) בכל מלחמה - גם כזו שמסתיימת בנצחון - מוכרחים להפסיד משהו, המתעסק עם מנוול מתנוול כמותו, שהרי בשעת המלחמה אי אפשר להמשיך בהנהגת המדינה

(1) תצא כה, יח.

א. בהסדר שלפיו מתנהלת מלחמה, ישנם שתי שיטות. שיטה אחת: לא לתקוף לבד את השונא, אלא רק כאשר השונא תוקף, אז מנהלים איתו מלחמה כדי להתגונן. שיטה זו נקראת "מלחמת הגנה". השיטה השני': לא לחכות עד שהשונא יתקיף, אלא מקדימים את הדרך ותוקפים את השונא. ושיטה זו נקראת "מלחמת תנופה".

מעלתה של מלחמת תנופה על מלחמת הגנה מתבטאת בשני ענינים:

(א) אצל כל אחד הרי ישנו צד חזק וצד

האויב (בנמשל)?

– ע"פ רוב בשעת מלחמה ישנם עניינים שמתירים לעצמם. וישנם הטוענים שבאם ילכו בשעת מלחמה בכל חומר הדין הצד השני לא יכנע, משא"כ כאשר יותרו במקצת – אזי אמנם יותרו על הטפל, אבל ירוויחו וינחלו נצחון בעיקר.

[ובענייננו:] ע"פ פשט הפירוש לוותר במקצת הוא – שמתחילים לעשות פשרות בעניינים של שו"ע, ומוצאים ע"כ תירוצים והיתרים שונים: שענין זה אינו אלא חומרא דרבנן, וענין זה הוא רק איסור דרבנן, ובמילא, מפני תיקון העולם ומפני פקוח נפשות מישראל צריך לוותר על כך לפי שעה. וכך הולכים מפשרה אחת לפשרה שני' ושלישית ומפסידים ענין אחר ענין ומקום אחר מקום.

אך כאשר תוקפים בשטח האויב, דהיינו, שיוצאים ואומרים אשר הנהגה בתומ"צ כפי שהיתה עד עתה אינה מספקת ויש להוסיף עלי', ושהסביבה של שומר תומ"צ צריכה להיות גדולה יותר, רחבה יותר ועמוקה יותר ("גרעסער ברייטער און טיפער"), אזי במילא ישנם אז שני המעלות יחד: א) יכולים לבחור את הזמן המתאים ביותר עבורו והעניינים הטובים עבורו. ב) זה מתנהל ללא פשרות, אלא להיפך – באופן של הוספה בענייני התומ"צ.

ג. עד עכשיו הי' הסדר, שבעונותינו הרבים ישבו החרדים בד' אמות הפרטיים, וכאשר השונא הפתיע בהתקפה ונתחדשה צרה שרוצים לקחת ילד לתרבות לא טובה, אזי היו עורכים אסיפות דחופות (כפי שזוה נקרא כאן – "עמערג'נס-מיטינג") ומתחילים לומר סברות, וע"פ רוב סברות ד"איפכא מסתברא".

אבל בינתיים – א) הפסידו כל פעם נפשות רבות, עשרות ואלפים עברו לצד השמאל. ב) הפסידו ג"כ עניינים רבים, עד

כבזמנים רגילים, ובמילא מוכרח להיות חורבן בעניינים מסויימים. וגם בזה ישנו חילוק בין מלחמת הגנה למלחמת תנופה: כאשר השונא תוקף בפתאומיות, העבודה הרגילה מוכרחת להעצר, גם עבודות חיוניות, אך כאשר יוצאים לבד במלחמת תנופה אזי מכתבים את סדר היום: שרק כאשר הדברים השייכים לענייני שלום מובטחים אזי יוצאים למלחמה, ושהמלחמה תתנהל בשטח האויב שאז גם ההרס שישנו הוא בענייני האויב ולא בענייני של מנהל המלחמה.

ב. וככל הדברים האלה וככל החזיון הזה הוא בהנמשל:

הרי ישנה המלחמה של היצר הטוב עם היצר הרע, וכך גם המלחמה של היהודים שומרי תורה ומצוות עם היהודים שעדיין אינם שומרי תורה ומצוות. וכמו שאומר הרמב"ם שמלך המשיח "יכוף כל ישראל לילך בה ולחזק בדקה כו"² – ללמוד תורה ולשמור מצוות, זאת-אומרת שבדרכי נועם ובדרכי התורה יש ללחום שכל בני ישראל ילמדו תורה וישמרו מצוות.

ומלחמה זו יכולה להיות בשני האופנים הנ"ל:

אופן א': שכל הזמן יושבים בבית רגועים, ורק כאשר השונא ניגש למלחמה ורוצה לשבות נפשות, אזי מקימים רעש ("א' געוואלד"), עושים אסיפות בישוב הדעת, ובמדה מסויימת מצילים נפשות רבות מידי השונא.

אופן ב': לא מחכים עד שהשונא יתקוף, אלא להיפך, ניגשים אל השונא ונלחמים איתו בשטח שלו, תופסים עוד יהודי ועוד יהודי, ומכניסים אותם לעדת בני ישראל השומרים תורה ומצוות.

מהי הכוונה להעביר את המלחמה לשטח

(2) הלכות מלכים פי"א ה"ד.

"אט דאס איז א בעל קורא"

בקשר עם חג הסוכות ולקראת חג שמע"צ ושמח"ת בו מתחילים לקרוא מחדש את התורה, הננו מביאים בזה (בעמוד 15) צילומים נדירים (מוקטנים) מתיקונים שהוסיף כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א בכתי"ק על הנחה משיחת כ"ק אדמו"ר מוהררי"צ נ"ע בסעודת שבת חוה"מ סוכות ה'תש"ד (הקטע המדובר נדפס בשינויי לשון בסה"ש תש"ד (אידיש) ע' 24 ואילך)

פענוח הצילום כפי שהוא לפנינו (הכתי"ק בא בהדגשה):

שיחות כ"ק אדמו"ר שליט"א בסעודת יום דש"ק חוה"מ"ס תדש"ה

למ"ד. (הרש"ג שאל אם צריכים לטבול המוציא בדבש גם בכל ימי חגה"ס וענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:) הושענה רבה יע, ובחוה"מ"ס מהיכא תיתי.

לא. בעל המפטיר לא דייק בהפטרה כפי הכוונות, שעפ"י קבלה צ"ל והתגדלתי והתקדשתי בחיריק ולא בפתח. (ושאל מי הי' בעל המפטיר וענו לו 'א' מתלמידי התמימים) ואמר כ"ק אד"ש:) נו, עס איז ניט קיין עוולה, אז ער ווייסט ניט אַ פאַרוואַרפענעם ווינקעלע אין כתבי האריז"ל.

לב. (שאל הרש"ג בענין ההפטרה דשבת חומה"ס שמדבר בענין מלחמות וכו', וואָס איז דער "תוכן" דערפון, וענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:) אז מ'ווייס דעם פי' המלות איז אויך גענוג.

(אח"כ אמר כ"ק אד"ש:) עס איז דאָך ידוע, אז קודם ביאת משיח יהיו מלחמות בערי יהודא וכו' – יחזקאל איז זייער אַ שווערער (ההפטרה היא ביחזקאל). (אמר הרש"ל, זכר' איז נאָך שווערער, וענה לו כ"ק אד"ש:) דערפאַר איז ער קלענער (היינו ספר זכר' קטן בכמות).

לג. (נמשך הדיבור שהמנהג בערי חסידים למעט בלימוד התנ"ך ולא למדו כמעט תנ"ך בהחדרים, וענה כ"ק אד"ש:) ניטאָ מיט וואָס דאָ באַרימען זיך דערמיט.

ביי מיר אז דאָ אַ רשימה פון די עסקנות פון אַלטן רבי'ן פון 9 יאָר עד הסתלקותו, איז דאָרט דאָ אַ פרק וועגען די סיבה וואָס אַמאָליקע חסידים האָבן ממעט געווען בלימוד תנ"ך, והטעם מפני שאחזו בזה החפשיים והאפיקורסים וזה הי' דרכם שע"י למוד זה היו מתקרבים וצודים נפשות הילדים והנערים מבתי החרדים.

לטעון ע"ד עייפות מהשמחה ברגעים ושעות ימים שלפנ"ז, שכן, ברגע זה ממש נתחדשה מציאותו מאין ואפס המוחלט, ובמילא אין זה אותו אדם ששמח ורקד והתעייף לפנ"ז, כי אם, מציאות חדשה לגמרי!

אמנם, גם לאחרי הביאור וההסבר – יש עדיין מקום לשאלה: כיצד יוכל לפעול בעצמו רגש של שמחה באופן של חידוש ממש – לאחרי שה' במצב של שמחה במשך כו"כ ימים, עד שהתעייף מרוב שמחה וריקודים!?

גם כאשר מבין בשכלו שברגע זה נתחדשה מציאותו, אין זה פועל עליו – טוען הוא – שלא לחוש את העייפות מהשמחה והריקודים שלפנ"ז, עד שתהי' אצלו שמחה חדשה לגמרי!

והמענה לזה: לכל לראש, הרי, מכיון ש"איני מבקש כו' אלא לפי כחן", בודאי נותן הקב"ה את כל הכחות הדרושים לקיים את "מצות היום" – ענין השמחה – במשך כל רגע ורגע דשמח"ת, עד לרגע האחרון, ובאופן של שמחה אמיתית – שמחה מחודשת לגמרי...

ומכיון שכן, בודאי יש בכוחו של כאו"א לשמוח בשמחה מחודשת גם ברגעים האחרונים דשמח"ת, ובהדגשה, שכח זה הוא מצד טבע בריאתו, כלומר לא באופן ניסי, כי אם, מצד הטבע – ככל עניני העבודה שצריכים להיות באופן טבעי, כידוע הסיפור בנוגע לקידוש לבנה דרבינו הזקן, שההכנות למצוה (ובנדוד"ד, עבודת ההכנה דחודש אלול כו') יכולים להיות באופן ניסי, אבל, המצוה עצמה (ובנדוד"ד "מצות היום בשמחה") צריכה להיות באופן טבעי.

ויש להביא דוגמא מוחשית לדבר – בטבע

האדם:

אדם ששמח ורקד משך זמן רב, כמה ימים, עד שהתעייף ביותר מרוב השמחה והריקודים – כשיאמרו לו **שזכה באוצר גדול ויקר ביותר**, בודאי יתחיל לשמוח ולרקוד שוב **בשמחה מחודשת**, וישכח לגמרי מהעייפות שלו, ולא רק שישכח מהעייפות, אלא שלא יהי' עייף באמת!

נמצינו למדים, שמצד טבע האדם יכולה בהחלט להיות שמחה מחודשת גם לאחרי ריבוי השמחה שלפנ"ז: כל מה שדרוש, איפוא, אינו אלא שהשמחה דשמח"ת תהיה נטועה ונרגשת בלבו כמו השמחה על **מציאת אוצר גדול ויקר ביותר**, שאז, ישמח וירקוד בשמחה מחודשת!

(משיחת יום שמח"ת ה'תשמ"ז - בלתי מוגה)

להראות באצבע: "אט איז משיח"

. . ואז יקויים גם היעוד ד"ויהי בישורון מלך" – דקאי גם על משה רבינו – כי "משה ואהרן עמהם", וכל זה יהי' באופן ד"זאת הברכה", היינו, שיוכלו להראות באצבע הגשמית ולומר "אט איז משיח צדקנו", "אט איז משה רבינו", "אט זיינען די אושפיזין", און "אט איז די גאולה האמיתית והשלימה!"

וכל המרבה - בכמות ובאיכות - בשמחה ובריקודים דשמח"ת - הרי הוא ממהר ומזרז עוד יותר (באופן ד"אחישנה") את השמחה הגדולה והריקודים דקבלת פני משיח צדקנו - באופן ד"מיד", כפס"ד הרמב"ם: "מיד הן נגאלין".

(משיחת ליל שמח"ת ה'תשמ"ג - בלתי מוגה)

תוכחה – שהנערים לא יצייתו ויעשו הפוך מציויי ההורים.

אמנם, מאחר ואנו יודעים שטמון כאן ענין של ברכה, ודאי שביכולתנו לנצל הנהגה זו באופן של קדושה. ומכיון שזה נאמר בלשון נסתר, הרי זה סימן שזו הנהגה מופלאה, אשר על ידה ניתן להצליח הרבה יותר מכפי שהצליחה הנהגה עד עתה.

ה. וזוהי הנהגה שצריכה להיות בימינו אלה: למרות שחלק גדול מאבותינו ואבות אבותינו לא התעסקו במלחמת תנופה, אלא הסתפקו בכך שישבו, למדו, התפללו וקיימו מצוות, וכך נהגו עם בני ביתם, ורק כאשר נחתה עליהם לפתע צרה, ר"ל, שילד יצא לתרבות לא טובה, אזי חיפשו עצות כיצד להצילו –

הנה עתה צריך להיות נערים פני זקנים ילבינו", שהנערים (בכח) ילכו בשיטה הפוכה: שאת עצמו ואת בני ביתו "לית מאן דפליג" שצריך לשמור, אך אין די בשמירה זו כדי "לתקן עולם במלכות שד-י"⁶, אלא כדי להבטיח זאת מוכרחים לצאת במלחמת תנופה – להכנס אל הצד שכנגד, אל הצעירים, הקטנים והגדולים, ושמה להביא את ה"נר מצוה ותורה אור"⁷ פעם אחר פעם.

ובאם לא מצליחים בפעם הראשונה – אין להתפעל מכך, שהרי אין בכך כל פלא מדוע אינו מצליח בידעו שהוא איננו חייל טוב וללא כלי מלחמה טובים, מכיון שבתוכו פנימה נמצא היצה"ר המונע בעדו ללחום בכל המרץ.

אמנם התרופה והעצה לזה הם: לא לסגת אחור וללכת חזרה, אלא להיפך, ללכת עם יותר מסירות נפש ויותר כח ומרץ, ואז אפילו מתי מספר עם כלי מלחמה גרועים, יכולים

שענינים כאלו שבעבר לא נכנסו כלל בגבול ישראל, כלומר, שלא הי' שייך שאותם העושים ענינים כאלו יכוננו בשם שומרי תומ"צ במילואה, היום הם נקראים צדיקים ממש! ויש לזה מקום, מכיון שהם עוברים נסיונות קשים, גדולים בהרבה מהנסיונות שהיו בדורות הקודמים, בענינים קטנים או בדברים שבדוגמת אלו, ו"לפום צערא אגרא"³.

וראו בפועל שבהליכה עם שיטה זו דמלחמת הגנה – לשבת ולהמתין עד שלצד שכנגד תיפול סברא חדשה מה עוד עליו לכבוש, ואז לטכס עצה כיצד להדוף זאת – אזי ראשית, אף פעם לא הצליחו להדוף את ההתקפה במילואה ותמיד הפסידו משהו, ומה עוד שהיו מקרים שלא ניצחו כלל.

ועאכ"כ שהיו עשיריות ואלפים מישראל שנשארו בגין כך בצד השמאל, מאחר שלא התעסקו בזה באופן דמלחמת תנופה, כי אם רק באופן דמלחמת הגנה, וגם זאת רק בחצי השעה האחרונה כשהשונא התקיף.

ד. בזמן ד"עקבתא דמשיחא" ישנם בעולם מהפכות רבות. ואם כך הוא בצד דלעומת-זה, עאכ"כ שיש לנצל את התנועה של המהפכות לקדושה.

ישנה אמרה מאדמו"ר הזקן⁴ (בעל התניא והשו"ע), שכל התוכחות והקללות הכתובים בתורה הם בעצם ענין של ברכות, אלא שזה נכתב בלשון נסתר כדי שלא יתפסו את גודל הברכה הניתנת בזה.

והנה, אחד מהסימנים של עקבתא דמשיחא הוא "נערים פני זקנים ילבינו בת כמה באמה וכלה בחמותה"⁵.

לפי הפירוש הפשוט בזה מדובר בענין של

(3) אבות ספ"ה.

(4) ראה לקו"ח בחוקותי מת, א. אוה"ת תבוא ע' תרצב ואילך.

(5) סנהדרין צז, א.

(6) וראה גם רמב"ם הל' מלך המשיח ספ"א: ויתקן את העולם כולו כו'.

(7) משלי ו, כג.

מוקדש לעילוי נשמת
 הרה"ח ר' **משה נחום** בהרה"ח ר' **מרדכי מענדל** ע"ה קדנר
 נפטר כ"ב ניסן - אחרון של פסח, ה'תשע"א
 יה"ד שתיכף ומיד יקויים היעוד "הקיצו ורננו שוכני עפר" והוא בתוכס, בגאולה האמיתית והשלימה

לפעול יותר מאשר צבא גדול המצוייד בכלי מלחמה טובים אבל ללא החיות והמסירות-נפש הדרושים.

ו. וזהו הסימן של עקבתא דמשיחא, שאזי – כמובא בסימנים הקודמים – "מלכות תהפך למינות ופני הדור כפני הכלב"⁸, וכל הסימנים שהגמ' מונה שם.

ולכא' יכול יהודי לתמוה: אם בדורות הקודמים, שאז היו נשמות גבוהות ויהודים גבוהים, ובכל-זאת הגיעו סוף-כל-סוף למצב הזה, כיצד יכולים לצפות מאיתנו היום שלא זו בלבד שלא נחריף את המצב, אלא עוד נתקן אותו וגם נחזור בתשובה, עד שסוכ"ס "יעשו כולם אגודה אחת לעשות רצונך כו"⁹?

המענה על כך, ישנה לזה שיטה בדוקה ומנוסה – "נערים פני זקנים ילבינו": לא להתחשב בשיטה שהיתה נהוגה עד עתה, שהיו סגורים בד' אמות ועליהם הגנו, אלא צריך להיות "בת קמה באמה וכלה בחמותה" – לפעול על האמה והחמות שיהיו יותר דתיות מכפי שהן היו עד עתה, והבן יעשה את אביו, את סבו ואת זקניו לדתיים יותר, וכך יחליפו את כל השיטה, שבמקום מלחמת הגנה יעברו למלחמת תנופה.

ואז יהיו שני הדברים: לכל לראש יהיו בטוחים בשורות הפרטיות שהם ישארו בשלימות, ואח"כ בודאי יצליחו גם (במלחמה) מכיון שהם "צבאות ה" ההולכים להלחם את מלחמת הוי" – "לתת נקמת הוי"¹⁰ – בצד שכנגד, ובודאי שבדרכי נועם ובדרכי התורה – סוף-כל-סוף ינצחו.

וכשם שישנו פרט נוסף באופן ניהול המלחמה, שכשרוצים להקל יותר מוצאים מבין שורות האויב עצמו אנשים שיעברו לצד

(8) סנהדרין שם.

(9) תפילת ר"ה ויוה"כ פ.

שלהם, כך גם בנמשל: כאשר [יחדרו] אל היהודי בנפשו פנימה ימצאו בו גופא את נקודת היהדות עם נקודת הנפש, והיא תלחם מבפנים והוא ילחם מבחוץ, ושניהם יחד יבטלו את ההעלם והסתר שבינתיים, עד שגם הוא עצמו יצעק – כפתגם אדמו"ר הזקן¹¹ – שהוא אינו רוצה ואינו יכול להתנתק מאלוקות, מכיון ש"שמע ישראל הוי' אלוקינו הוי' אחד"¹².

ז. וזהו העבודה של הצעירים בכלל ושל צעירי אגודת חב"ד בפרט:

צריכים לדעת שהצעיר יהי' לאלף¹³, שלא יעשו שום חשבונות כמה חיילים יש להם וכמה חיילים יש לשונא, ושלא יעשו חשבון של טכסיסי מלחמה כפי שהי' פעם במלחמת הגנה, אלא צריך לזרוק את עצמו ("יך אריינווארפן") במלחמת תנופה עם מסירות נפש, ואזי מובטחים שידין נצח¹⁴ – שהאתרוג עם הלולב יצרפו אליהם את הערבה עם ההדס וכולם יחד יתנענעו לכל הד' רוחות, למעלה ולמטה, וימשיכו בכל הו' קצוות את ה"נר מצוה ותורה אור" – ומאור שבתורה – זוהי פנימיות התורה¹⁵.

[כ"ק אדמו"ר שליט"א שאל אם כל הצעירים כבר אמרו "לחיים"¹⁶, והחל לנגן ניגון של שמחה].

(10) מטות לא, ג-ד.

(11) ראה היום יום – כה תמוז. ד"ה באתי לגני ה'שית" (סה"מ באתי ה'שית' ע' 117, 115). ובכ"מ.

(12) ואתחנן ו, ד.

(13) ראה ישעי' ס, כב.

(14) ויק"ר פ"ל, יב.

(15) ראה ירושלמי חגיגה פ"א ס"ה ז ובקה"ע שם. וראה לקו"ש ח"ד ע' 1118 ואילך.

(16) לאחד הנוכחים אמר כ"ק אדמו"ר שליט"א (בלה"ק): תשפיע גם על החברים ועל ה... שגם הם יתפכו לחסידים.

שמחה חדשה לגמרי בכל רגע

והנה, כשנמצאים בשמח"ת, ובפרט קרוב לסימום, ומדברים אודות הצורך בענין השמחה באופן של חידוש – יכולה להתעורר שאלה פשוטה:

מה רוצים ממנו – טוען הוא – לאחרי שהתעייף מרוב השמחה והריקודים במשך כמה ימים רצופים, כל שבעת ימי הסוכות, שמע"צ ושמח"ת (עד לרגע זה, שלא נשאר כי אם זמן מועט עד שקיעת החמה וצאת הכוכבים), באופן שלא הי' לו לא יום ולא לילה....

מהו הצורך וההכרח כל כך – טוען הוא – שגם ברגעים האחרונים דשמח"ת יהי' ענין השמחה, ולא עוד אלא באופן של חידוש ממש – לאחרי שהתעייף ביותר מרוב השמחה והריקודים במשך הימים האחרונים עד קרוב לסוף היום דשמח"ת!?

ועוד – וגם זה עיקר – כיצד יוכל לפעול על עצמו רגש של שמחה באופן של חידוש ממש, גם ברגעים האחרונים דשמח"ת!?

ומוסיף לשאול ולברר – האם ענין זה הוא בגדר ד"חוקה חקקתי", שאז, "אין לך רשות להרהר אחרי", או שמא יש איזה ביאור שכלי בדבר.

המענה לזה: לכל לראש – אין מה להבהל ולומר שזהו ענין של "חוקה", שכן, בכל עניני התורה ישנו גם הענין ד"חוקה", כדברי כ"ק מו"ח אדמו"ר שגם המצוות ד"משפטים" יש לקיימם מתוך קב"ע כמו המצוות ד"חוקים"....

ובכל אופן, בנוגע לענינו, הרי נוסף על ענין ה"חוקה" שבדבר, יש גם טעם והסבר שכלי על חידוש השמחה אפילו ברגעים האחרונים דשמח"ת:

מכיון שבכל רגע ורגע נעשה חידוש ההתהוות מאין ואפס המוחלט, הרי לא שייך

גדולה, ויאמרו "לחיים" – ישנם כאלו ש"חכמים הם בעיניהם", ובמילא מתחכמים הם לומר "לחיים" על "כוסית קטנה", או שעושים "טובה" ולוקחים כוס גדולה, אבל אין מוזגים לתוכה אלא מעט יין, ומכסים את הכוס (ע"י היד או מפית) כדי ש... לא אראה את כמות היין שבכוס!

וישנם "חכמים" גדולים יותר – שמתחבאים מאחורי גבו של השני, או שמתיישבים לכתחילה מאחורי, ובמילא, חושבים הם שאינני רואה ומבחין בהם! וכיו"ב בשאר "חכמות" ו"המצאות" כיצד להשתמט מזה... ואין זה עניני לתאר ולבאר את "גודל החכמה" שבדבר, שכן, זהו דבר המובן לכל!...

ומה שמדברים אודות ענין זה – הרי זה רק כדי לומר לכל אותם "חכמים": (א) שכל ה"המצאות" שלהם אינם מועילים ולא כלום, מכיון שהדבר ניכר על אפם ("עס איז אָנגעשריבן אויף זייער נאָז")!... (ב) ועיקר: חבל לנצל את ה"חכמה" בשביל ענין כזה – להתחמק ולהשתמט מהשמחה דשמח"ת!!

נמצאים בזמן מסוגל ביותר, שבו יכולים "לקנות" את התורה כולה, "גמרה של תורה", ע"י ענין השמחה! – במשך כל השנה כולה הסדר הוא באופן ד"יגעתי ומצאתי", היינו שצריכים להתייגע בשביל התורה, ועאכו"כ – בשביל "גמרה של תורה" (כפי שמצינו בהל' ת"ת שקיים המושג דלימוד כל התורה כולה), והחידוש דשמח"ת – שיכולים "לקנות" את התורה כולה ע"י ענין השמחה!

וא"כ, מהי איפוא החכמה לנצל זמן נפלא כזה כדי להתחמק ולהשתמט מענין השמחה!...

ויה"ר שינצלו את החכמה כדי להוסיף בעניני שמח"ת, ולכל לראש – "מצות היום בשמחה".

(משיחת ליל שמח"ת תשמ"ה – בלתי מוגה)

– הרי עדיין אין זה בכל עוז!
(משיחת ליל שמח"ת תשמ"ו - בלתי מוגה) וריקודים.

"מצות היום" לרקוד בפועל ממש

. . וכל זה מוסיף עוד יותר בהאמור לעיל שיש לנצל כל רגע ורגע דשמח"ת לשמחה וריקודים:

מכיון שע"י הריקוד ברגלים נותן הקב"ה כחות הכי נעלים, גילוי בחי' היחידה גם בעקב שברגל – צריכים להיות טפש הכי גדול שלא לנצל הזדמנות זו במילואה!

ולכן, כשמישהו יושב בהתוועדות, וחושב, שכבר התעייף ביותר מרוב הדחיפות, וכבר הגיע הזמן לנוח קימעא, ולכל היותר, רוצה לשמוע דבר-תורה, אבל, לא להתעייף בריקודים, שאז לא יוכל לישון אח"כ שינה עריבה כו' – אומרים לו: טפש שכמותך... הקב"ה נותן לך את בחי' היחידה בעקב שברגל, ואומר לך, שביכלתך לגלות זאת ע"י הריקוד ברגלים, ואתה יושב וחושב על ענינים של מה בכך!

אם יש למישהו הסברה נוספת בכל האמור לעיל – שיוסיף בזה כמה פעמים ככה, אבל, מה שנוגע בעיקר הוא – לא הסברת הדברים, כי

וכאמור, שמחה וריקודים באופן שלמעלה ממדידה והגבלה, מצד גילוי בחי' היחידה, עד כדי כך, שאין זה ריקוד של הרגלים, כי אם, ריקוד של בחי' היחידה, "יחידה לייחדך".

ועד שעיי"ז מקרבים וממהרים ופועלים את גילוי בחי' היחידה הכללית – משיח צדקנו, ובלשון הרמב"ם: "עשה מצוה אחת, הרי הכריע את עצמו ואת כל העולם כולו לכף זכות וגרם לו ולהם תשועה והצלה".

[נסיים: עכשיו, הברירה היא – לשבת ולשתוק ולחשוב על מה ידובר אח"כ, או לשמוח ולרקוד... (וניגנו בשמחה גדולה משך זמן רב)].

(משיחת יום שמח"ת ה'תשמ"ז - בלתי מוגה)

לנצל את החכמה להוסיף בשמחה

[ניגנו ניגון שמח בשמחה רבה, וכ"ק אדמו"ר שליט"א הורה לכו"כ לומר "לחיים" על כוס גדולה ובאמצע הניגון - הפסיק ואמר:]

כאשר מדברים אודות "מצות היום בשמחה", ותובעים שכולם ישמחו בשמחה

"היה רוקד מאוד כמו החסידים המבוגרים ועוד יותר אפילו"

על תקופת ילדותו של הרבי סיפרה מרת בת שבע אלטהווי:

"בימי ילדותי בניקולייב הייתי פוגשת ברבנית לעתים קרובות. מדי שמחת-תורה היתה לוקחת את כל שלושת ילדיה מביתם בדנייפרופטרובסק ונוסעת איתם לניקולייב לבקר ביחד את אביה הרב ר' מאיר שלמה. למרות שבינתנו היה די רחוק מביתנו של ר' מאיר שלמה, הרבנית חנה שהיתה מיוחדת מאוד עם אמי נהגה לבוא אלינו הביתה ולבקר את אמי בכל אחד מביקוריה בניקולייב. הן היו ידידות טובות, ובעת הריקודים בשמחת-תורה צפו יחד בריקודים. בדרך כלל היתה באה אלינו יחד עם שלושת בניה. אני זוכרת שתמיד דיברו על הבן הגדול שהוא שונה מכל הילדים. בשמחת תורה למשל אני זוכרת שהוא היה רוקד מאוד כמו החסידים המבוגרים ועוד יותר אפילו".

(יכפר חב"ד' גליון 634 עמ' 36)

"אצלו מאיר גילוי האור של שמח"ת כפי שהי' בבית המקדש"

כל מי שזכה לראות, או לשמוע את שמחת תורה ב"ליובאוויטש

שב"ליובאוויטש" חש כי יום זה הוא חגו של כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

● כבר משנות ילדותו ראו מכריו כי זהו היום שלו. כאשר כדוד המלך הוא

"מפזז ומכרכר בכל עוזי" ● להלן לקט פנינים בהם מעיר ומעורר הרבי על

השמחה והריקוד בשמחת-תורה למעלה ממדידה והגבלה

שמחה מצד קבלת עול

אותו: אולי אתה שיכור? עונה הוא: לא!

אזי כאשר אתה לא שיכור, ואין לך חתונה היום או "תנאים" – אז מה אתה כל כך שמח? והוא הרי אדם שקול ומיושב ("א סטאטעטשנער"), ומתחשב במה שיאמרו הבריות על הנהגתו; יש לו אשה, יש לו ילדים ונכדים, והוא מתחשב גם באנשים אחרים, וכאן באים ואומרים לו שאע"פ שהוא איש מנומס, עליו לעמוד באמצע הלילה ולרקוד בפני כל עם ועדה...

– אין לו שום הסברה להנהגה שכזו!

ועל זה אומרים לו שהוא צריך לעשות זאת מצד קבלת עול שלמעלה מהשכל, כמ"ש על דוד המלך "מפזז ומכרכר לפני הוי'" (ש"ב ו, טז), והרמב"ם (בסוף הל' לולב) מביא זאת בנוגע להנהגה שצריכה להיות אצל כל יהודי. (משיחת ליל שמח"ת תשל"ו - בלתי מוגה)

. . השמחה דהקפות היא למעלה ממדידה והגבלה. וכאשר אומרים ליהודי שישמח וירקוד למעלה מהגבלה בגלל זה שהקב"ה צוה "ושמחת בחגך" – טוען הוא, שיש לו אמנם קבלת עול, ובמילא, הוא מוכן לציית לציווי הקב"ה, אבל כיצד שייך שהוא יהי' בשמחה מצד קבלת עול, בה בשעה ששמחה וקבלת עול הם, לכאורה, שני הפכים? – קבלת עול הוא ענין השולל את מציאותו, זה מבטל ומבטש ("צוקוועטשט") אותו, ואיך שייך שתהי' שמחה מצד קבלת עול?

בכדי שהוא יהי' בשמחה, ובפרט בשמחה גדולה שלמעלה מהגבלה, הוא זקוק להסברה מדוע הוא כל כך שמח; וכאן, כשהוא נעמד לרקוד (בשמח"ת), אזי כאשר שואלים אותו: מדוע אתה רוקד – הרי אין ברית היום לבנך, ולא "תנאים"? אין לו הסבר לזה; וכששואלים

ע"י שמחה באופן של בלי גבול מקבלים את הבלי גבול שבתורה

האמור לעיל (השמחה של שמח"ת היא למעלה ממדידה והגבלה וזה קשור לתורה כפי שהיא למעלה ממדידה והגבלה) מודגש בכך שרבותינו נשיאנו מבארים ש"מצות היום בשמחה" מתבטא בענין של ניוגונים וריקודים.

והביאור בזה: ענין הריקוד מראה שהשמחה היא למעלה ממדידות והגבלות שלכן הוא נמשך לצאת בריקוד, משא"כ כאשר השמחה מוגבלת, הוא אמנם שמח, אבל הוא לא יוצא בריקוד.

בכל השנה כולה אומרים ש"פקודי ה' ישרים משמחי לב", אבל הוא לא יוצא בריקוד, משא"כ השמחה של שמח"ת היא למעלה

ממדידה והגבלה ולכן הוא רוקד.

ואופן הריקוד הוא כאשר הספר תורה עטוף במפה, שאז לא שייך ענין של לימוד והבנה והשגה – ובאופן כזה נמצא הס"ת במשך רוב היום (מלבד בעת קריאת התורה שאז הס"ת פתוח ואפשר לקרוא וללמוד בו) – וא"כ מכך מובן שהשמחה של שמח"ת קשורה עם התורה כפי שהיא למעלה מהבנה והשגה, באופן של בלי גבול.

היינו, שהשמחה של שמח"ת קשורה עם התורה כמו שהיא למעלה מהבנה והשגה של תושב"כ, שתושב"כ כוללת בתוכה גם תושבע"פ, שהרי "ליכא מידי דלא רמיזא באורייתא" – והשמחה של שמח"ת למעלה מכל זה.

כ"ק אדמו"ר שליט"א חלץ את נעליו והמשיך לרקוד במשך כל הלילה

"ליל שמחת-תורה היה חגו של הרבי שליט"א. הרב יהודה לייב גרונו זוכר כי הרבי שליט"א היה רוקד אז למן השעה עשר בלילה עד השעות הקטנות של הלילה. והדבר היה מפליא: אף אחד מן המשתתפים בריקודים לא היה מסוגל לרקוד זמן כה רב והיו מפסיקים לנוח, אך הרבי שליט"א היה רוקד בהתלהבות עצומה ללא הפסק.

בשנה מסויימת (אולי תשי"ה) ירד מישהו מבית כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ נ"ע ואמר כי הריקודים גורמים רעש בבית רבי. מישהו ניגש לכ"ק אדמו"ר שליט"א ולחש לאזנו את הדברים האמורים. כ"ק אדמו"ר שליט"א חלץ את נעליו, והמשיך לרקוד במשך כל הלילה כשהוא לוחש בנגינה "שא שא שא"...

הרה"ח ר' זלמן ש"י פוזנר נזכר בסיפור דומה מריקודי שמחת-תורה: בשנה מסויימת רקד הרבי שליט"א עד השעה ארבע לפנות בוקר כשאליו מצטרפים עוד 3-4 חסידים (ביניהם ר' דוד איידלמן, כיום שליח כ"ק אדמו"ר שליט"א בספרינגפילד), וכל העת ניגנו "אי אי אי..." מראה כהן". כל אחד מהרוקדים עשה אתנחתות מסויימות למנוחה בין הריקודים, אך הרבי שליט"א רקד כך בפשטות, ללא מנוחה, כל הלילה.

אחיו ר' לייבל זוכר אף הוא את הריקודים ומוסיף כי בשעתו אמרו זקני החסידים שריקודו של "הרמ"ש" הוא בדוגמת ריקודו של היצמח צדק' שהיה רוקד בקצב ובמרץ שגם צעירי החסידים לא יכלו להדביק... ואז העיד עליו חותנו אדמו"ר האמצעי כי "אצלו מאיר גילוי האור של שמחת תורה כפי שהיה בבית המקדש"..." "התורה עצמה מתעלה בעצמות-עצמותו יתברך מריקודו של היצמח צדק"..."

(ימי מלך כרך ב' עמ' 630 ושי"נ)

עדיין אין זה בכל עוז!

ההוראה מכל האמור לעיל – בנוגע לפועל: בעמדנו בהתחלת היום דשמח"ת – צריך כאו"א להוסיף בענין השמחה ביתר שאת וביתר עוז, כלומר, נוסף על השמחה שהיתה אצלו בכל ימי חג הסוכות, כולל שמחת בית השואבה דלילות חג הסוכות, עד לשמחה דשמע"צ, עליו להוסיף בענין השמחה עוד יותר, עד להוספה שבאין ערוך, עד כדי כך, שהוספה זו היא בבחינת שינוי טבע הרגילות, "עבודה גדולה".

ושמחה זו צריכה לחדור בכל מציאותו, ובלשון הכתוב: "בפיך ובלבבך לעשותו", כלומר, שירה וניגונים בפה – "בפיך", רגש של שמחה בלב – "ובלבבך", עד לריקוד ברגלים, מעשה בפועל – "לעשותו".

ובהדגשה – שזהו ענין שלו, "בפיך ובלבבך", ובמילא, הרי גם ענין העשי' ("לעשותו") הוא באופן שזהו מעשה שלו, "קב שלו", כלומר, אין הכוונה שיאמר "שירת הים" או "שירת דוד"... הכוונה היא לשירה שלו!

"שירת הים" ו"שירת דוד" הם בודאי ענינים נעלים ביותר... אבל אעפ"כ אין זה שייך לשמח"ת! (כ"ק אדמו"ר שליט"א חידק, ואמר): מעולם לא שמעתי מכ"ק מו"ח אדמו"ר שביום שמח"ת יאמרו קאפיטל ח"י בתהלים – "שירת דוד"... וטעם הדבר בפשטות כפי שהדגיש ש"מצות היום בשמחה", כלומר שכאו"א צריך להיות בעצמו בשמחה גדולה, שמחה שלו דוקא!

ובפשטות – שיספק ויטפח בידיו, וירקוד ברגליו, וינענע בראשו, ובלשון הרמב"ם: "רוקדין ומספקין ומטפחין ומפזזין ומכרכרין", ע"ד מ"ש "והמלך דוד מפזז ומכרכר לפני ה'", "ודוד מפזז ומכרכר בכל עוז", באופן שאין למעלה ממנו, שכן, אם יכול להוסיף עוד יותר

מזה מובן גודל הענין של שמחת תורה – אשר לאחר העבודה של חודש אלול, ראש השנה, עשרת ימי תשובה, יום הכיפורים, ארבעת הימים שבין יוה"כ"פ לסוכות, חג הסוכות, שמחת בית השואבה ונטילת ד' מינים וכו' – מגיע הענין של שמחת תורה, שאז השמחה היא באופן שלמעלה ממדידה והגבלה.

וזה מתבטא בריקודים, אשר כללות ענין הריקוד שהוא מתרומם ממעמדו ומצבו, שהרי ע"ד הרגיל הרגליים קרובות לארץ, ובעת הריקוד הוא מרומם את עצמו ממעמדו ומצבו.

וענין זה נפעל על ידי הריקוד ברגלים, על-ידי הגוף, היות והנשמה (כפי שהיא מצד-עצמה) אינה יכולה להתעלות ממעמדה ומצבה, דוקא על ידי הגוף אז נפעלת העליה גם בנשמה, על דרך המבואר בענין של "משכני אחרך נרוצה", לשון רבים, הן הנפש האלוקית והן הנפש הבהמית, וזה מביא ל"הביאני המלך חדרי" – ענינו של מתן תורה.

והכלי לכל זה הוא ענינו של הגוף, היות והוא נתהווה מעצמות, וכך גם ענינה של התורה, היות והתורה קשורה עם עצמות, כנ"ל – "שעשוע המלך בעצמותו".

וזהו כללות ענינו של שמחת תורה: שיהודי נמצא בשמחה שלמעלה מכל מדידות והגבלות וציוורים, באופן של בלי גבול, וזה קשור עם התורה כפי שהיא נמצאת למעלה ממדידה והגבלה, "שעשועים גו' לפניו", ולמעלה מזה "שעשוע המלך בעצמותו", ועד שהשמחה והתורה נקראים בשם אחד – "שמחת תורה", שהשמחה באופן של בלי גבול מתאחדת עם התורה כפי שהיא בלי גבול.

ואת הענין של בלי גבול ניתן לקבל בשני אופנים: על ידי קבלת עול, ביטול מציאותו; ועל ידי תנועה של שמחה שלמעלה ממדידה והגבלה – ופה זהו באופן של "שמחת תורה!" (משיחת ליל שמח"ת ה'תש"ם - בלתי מוגה)